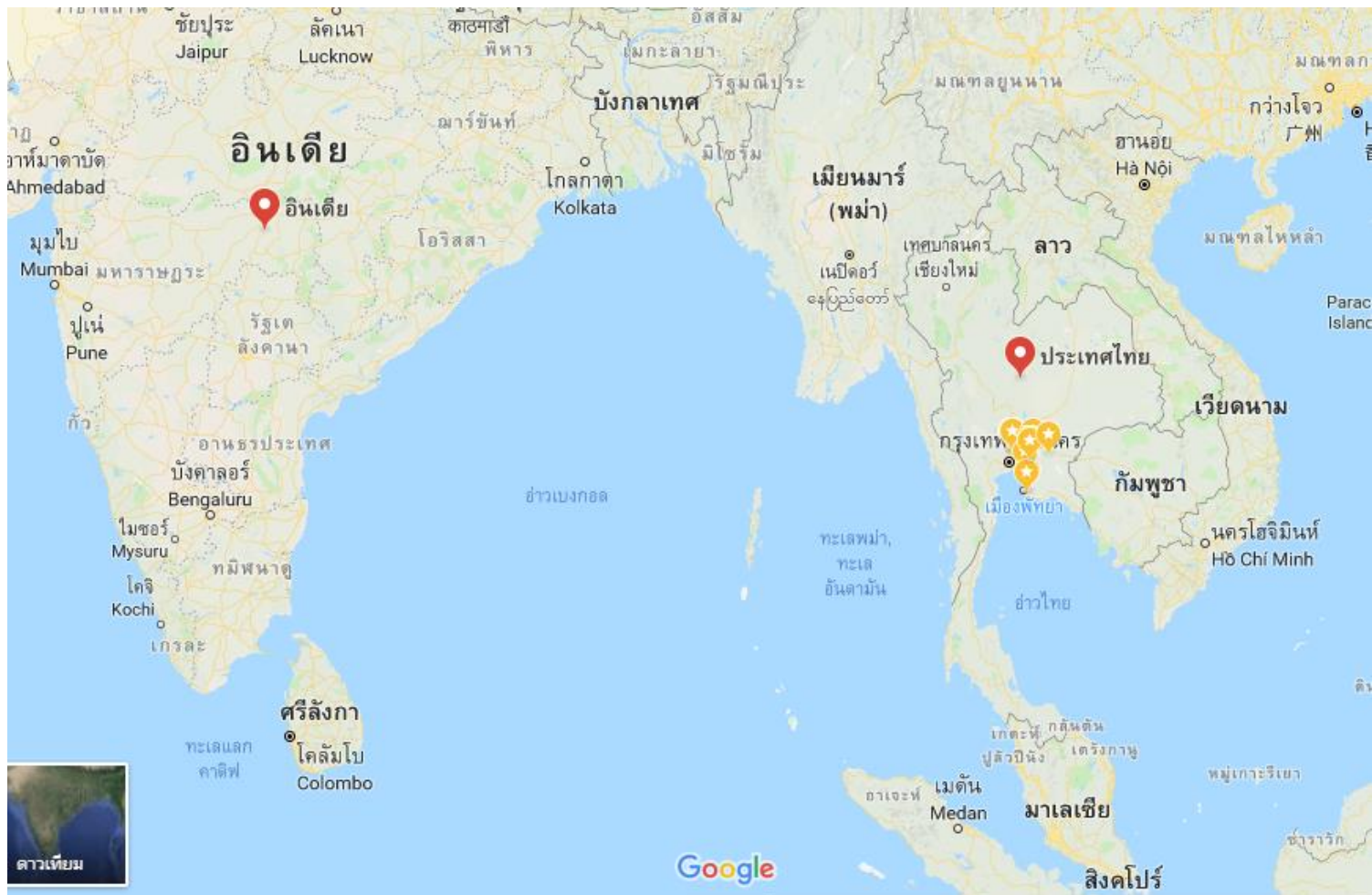

แผน(แม่บท)การพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลาแขยงกง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเขต 7 (ชลบุรี)

long whiskered catfish (*Mystus gulio* Hamilton, 1822)

พบแพร่กระจายทั่วไปในอินเดีย พม่า ศรีลังกา มาเลเซีย อินโดนีเซีย และไทย
ประเทศไทยพบในแม่น้ำจันทบูรณ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำบางปะกง
ปลาอีกชอบว่ายน้ำรวมกันเป็นฝูง กินกุ้ง ปลา ตัวอ่อนของแมลง แพลงก์ตอนพืชและสัตว์เป็น อาหาร เมื่อโตเต็มวัยมีขนาด
ประมาณ 12 – 15 เซนติเมตร (วิทยา และคณะ, 2547)

ความสำคัญ

- เนื้อมีรสชาติดี ประชาชนนิยม
- ราคา **100 – 250** บาท/กิโลกรัม
- เจริญเติบโตได้ดีทั้งในน้ำกร่อย และน้ำจืด
- เป็นสัตว์น้ำประจำถิ่นของกลุ่มน้ำบางปะกง

วิเคราะห์สัตว์น้ำจืดเศรษฐกิจสำคัญใน ศพจ. เขต 7 โดยใช้วิธี BCG Matrix

ระดับ	ชนิดสัตว์น้ำ	หลักการตัดสินใจ
Star	ไม่มี	ส่วนแบ่งตลาดสูง การเจริญเติบโตสูง
Question	แขยงกง	ส่วนแบ่งตลาดต่ำ การเจริญเติบโตสูง
Cash Cow	ปลานิล ปลาดุก กุ้งก้ามกราม	ส่วนแบ่งตลาดสูง การเจริญเติบโตต่ำ
Dogs	ปลาตะเพียนขาว ปลาจีน ปลายี่สกเทศ ปลาสวาย	ส่วนแบ่งตลาดต่ำ การเจริญเติบโตต่ำ

วิเคราะห์ SWORT ปลาแขยงกง

1. จุดแข็งในการพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลาแขยงกง

- - ปลาแขยงกงเป็นปลาที่สามารถอยู่ได้ทั้งในน้ำจืดและน้ำกร่อย จึงสามารถส่งเสริมการเลี้ยงได้ทั้งในพื้นที่น้ำจืดและน้ำเค็มได้ โดยเฉพาะพื้นที่ในบ่อกึ่งที่ประสบปัญหาเรื่องการเลี้ยงกุ้งไม่ประสบความสำเร็จสามารถหันมาเลี้ยงปลาแขยงกงได้
- - ปลาแขยงกงจัดเป็นปลาที่มีรสชาติดีและนิยมบริโภคในพื้นที่จังหวัดที่ติดทะเล ราคาสูงถึงกิโลกรัมละ **100-250** บาท
- - ความต้องการลูกพันธุ์ของเกษตรกรมีจำนวนมาก แต่ฟาร์มที่เพาะพันธุ์ลูกปลายังมีจำนวนน้อย ทำให้ทางศูนย์ฯผลิตลูกปลาไม่ทันกับความต้องการของเกษตรกร
- - เป็นปลาที่สามารถเลี้ยงหนาแน่นได้ และสามารถเลี้ยงได้ในระยะสั้น **5-6** เดือนสามารถเลี้ยงร่วมกับกุ้งทะเลได้
- - เป็นปลาที่สามารถฝึกให้กินอาหารสำเร็จรูปได้
- - เป็นปลาที่สามารถเลี้ยงได้ในบ่อดิน กระจก และบ่อซีเมนต์ และเลี้ยงได้หลายรูปแบบ
- เป็นปลาประจำถิ่นของกลุ่มน้ำบางปะกง

วิเคราะห์ SWORT ปลาแขยงกง

2. จุดอ่อนในการพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลาแขยงกง

- - การขาดแคลนลูกพันธุ์ปลาแขยงกงในบางฤดู
- - การขาดองค์ความรู้ในการเลี้ยงปลาแขยงกงของเกษตรกรบางราย เนื่องจากข้อมูลการเลี้ยงของปลาชนิดนี้ยังน้อยอยู่
- - งานวิจัยเกี่ยวกับปลาแขยงกงยังมีจำนวนน้อยอยู่

วิเคราะห์ SWORT ปลาแขยงกง

3. โอกาสในการพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลาแขยงกง

- - มีมาตรฐานการปฏิบัติทางประมงที่ดีสำหรับการผลิตสัตว์น้ำ (จี เอ พี) ทำให้มั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานสินค้า และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ทุกขั้นตอนการผลิต
- - ความต้องการบริโภคภายในประเทศเพิ่มมากขึ้นมาจากการขยายตัวของประชากร
- - ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีนโยบายในการส่งเสริมเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเช่น **Smart farmer, Zoning by Agri-Map,** ทฤษฎีใหม่, เกษตรอินทรีย์ และแปลงใหญ่
- - การผลิตสัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงมีความสำคัญมากขึ้นเพื่อทดแทนการจับจากธรรมชาติ
- - การเพาะพันธุ์ปลาแขยงกงไม่ยุ่งยาก เกษตรกรสามารถทำได้เอง

วิเคราะห์ SWORT ปลาแขยงกง

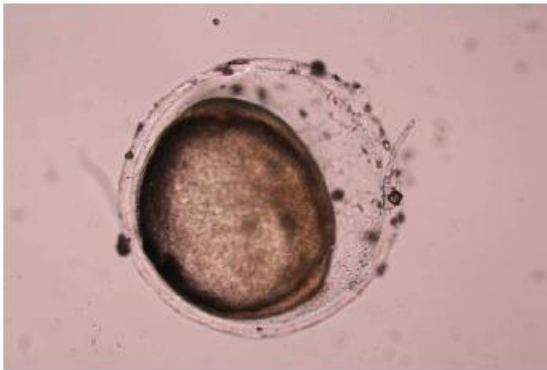
4. อุปสรรคในการพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลาแขยงกง

- - ราคาปัจจัยการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น และเกษตรกรขาดแหล่งเงินทุน
- - ปลาแขยงกง ยังมีการรูปแบบการบริโภคไม่หลากหลาย ยังไม่มีการแปรรูปเป็นอย่างอื่นนอกจากบริโภคปลาสด
- - การเพาะและอนุบาลลูกปลาให้ได้ปริมาณมากๆ สำหรับนำไปใช้ส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงในเชิงพาณิชย์เพื่อบริการส่งออก ยังมีไม่เพียงพอ
- - การเกิดภัยธรรมชาติจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกมีรุนแรงมากขึ้น และไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้
- - การขยายตัวของชุมชนและอุตสาหกรรมมีผลกระทบต่อพื้นที่และคุณภาพแหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนา สินค้าประเภท **Question**

1. การสร้างสินค้าด้วยนวัตกรรมใหม่ๆ

- การวิจัยเพื่อพัฒนาการเพาะเลี้ยง (ต้นทุน)
- การวิจัยด้านการจัดการตลาด (ห่วงโซ่อุปทาน/demand/supply)

แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนา สินค้าประเภท Question (ต่อ)

2. Market Segmentation (การแยกกลุ่มเป้าหมาย)

- ส่งเสริมส่งเสริมให้ความรู้ด้านการเพาะพันธุ์และการเลี้ยงรายย่อย (ให้ความรู้/สนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วน)
- สำหรับผู้บริโภคในท้องถิ่น หรือคนชั้นกลาง

แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนา สินค้าประเภท Question (ต่อ)

3. Positioning (จุดยืนในการเลี้ยงปลาแขยงก)

มาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (**GAP**)

และมาตรฐานอินทรีย์ (ในนาข้าวอินทรีย์)

กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย

- เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำบางปะกง
- เกษตรกรในพื้นที่อ่าวไทยรูปตัว ก
- เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งทะเล เพื่อช่วยปรับสภาพบ่อเลี้ยง
- เกษตรกรในพื้นที่การพัฒนาของกรมพัฒนาที่ดิน กลุ่มผู้เลี้ยงปลาในนาข้าว

แผนงาน/โครงการ

แผนงาน	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	2563	2564	2565
1. การสร้างสินค้าด้วยนวัตกรรมใหม่ ๆ					
1.1 งานวิจัยการเพาะเลี้ยงด้านการลดต้นทุน	ลดต้นทุนการเลี้ยง	งานวิจัยที่นำไปใช้	2	1	
1.2 ความต้องการการเลี้ยงปลาแขยงกง	ลูกค้าที่ซื้อปลาแขยงกง	งานวิจัย	1		
1.3 การศึกษาห่วงโซ่อุปทานของปลาแขยงกง	ผู้เพาะ ผู้เลี้ยง ผู้ขาย ผู้บริโภค	งานวิจัย	1	1	

แผนงาน	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	2563	2564	2565
2. การแยกส่วนของกลุ่มเป้าหมาย					
2.1 เกษตรรายย่อยให้ความสำคัญด้านการเพาะพันธุ์และการเลี้ยง	ความมั่นคงทางด้านอาหาร	มีเกษตรกรเลี้ยงเพิ่มขึ้น	10%	15%	20%
2.2 เกษตรกรที่มีการเลี้ยงอยู่แล้ว	เพื่อพัฒนาเป็นปลาเศรษฐกิจชนิดใหม่	มีเกษตรกรเลี้ยงเพิ่มขึ้น	10%	15%	20%
2.3 เกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์น้ำชนิดอื่น	เพิ่มรายได้ ตัดวงจรการเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดเดิมซ้ำ ๆ	มีเกษตรกรเลี้ยงเพิ่มขึ้น	10%	15%	20%

แผนงาน	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	2563	2564	2565
3. จุดยืนในการเลี้ยงปลาแขยงก					
3.1 ได้รับมาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAP)	สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า	ผ่านมาตรฐาน GAP	100	100	100
3.2 ได้รับมาตรฐานอินทรีย์	ในการเลี้ยงในนาข้าว/นอกพื้นที่นาข้าว	ผ่านมาตรฐาน	60	80	100

จบการนำเสนอ